

Justitiedepartementet

2007-09-10

EU-nämnden
Riksdagen

Kommenterad dagordning för ministerrådsmötet för rättsliga och inrikes frågor samt räddningstjänsten (RIF-rådet) i Bryssel den 18 september 2007

1. Godkännande av den preliminära dagordningen

Se bifogad preliminär dagordning.

2. Godkännande av A-punktlistan

Det föreligger ännu ingen A-punktlista.

3. Tredje rapporten om ömsesidig viseringsfrihet (Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet
Informationspunkt.

Något dokument har inte presenterats inför rådsmötet.

Bakgrund

Haagprogrammet slår fast att samarbetet om viseringsreciprocitet måste intensifieras. Viseringsreciprocitet innebär att alla EU-medborgare ska åtnjuta viseringsfrihet till alla länder vars medborgare i sin tur kan resa till Schengenområdet utan krav på visering. Regelverket inom EU har förändrats såtillvida, att medlemsstaterna nu ska *notifiera* länder som inte tillämpar reciprocitet, varefter det är kommissionens uppgift att påtala och inleda förhandlingar med landet i fråga i syfte att åstadkomma full reciprocitet. Den 10 januari 2006 presenterade kommissionen en rapport, i vilken kommissionen redogör för hur man satte press på de tredje länder som inte tillämpade ömsesidiga viseringsregler. Kommissionen presenterade en andra rapport den 4 oktober 2006. Rapporten beskrev de framsteg som gjorts. Bl.a. hade full reciprocitet uppnåtts med Uruguay, Costa Rica och Paraguay. Kommissionen

förväntas under år 2007 att presentera sin tredje rapport om de senaste åtgärderna som vidtagits till följd av den s.k. reciprocitetsmekanismen.
Svensk ståndpunkt

Vi välkomnar från svensk sida en tredje rapport och en uppdatering från kommissionen.

4. Rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland (R) (Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet

Allmän riktlinje

Bakgrund

Den 24 september 2003 lade kommissionen fram förslag till förordning i syfte att ändra förordning (EG) nr 1030/2002 för att införa ny biometrisk teknik (ansiktsfotografi och fingeravtryck av två fingrar) i tredjelandsmedborgares uppehållstillstånd. Införandet av biometriska kännetecken är ett viktigt steg i arbetet för att införa nya element som skapar en tillförlitligare koppling mellan innehavaren och det enhetligt utformade uppehållstillståndet, vilket är ett viktigt bidrag till målsättningen att den enhetliga utformningen ska skydda också mot bedrägligt beteende. De legala och de tekniska aspekterna av förslaget har behandlats parallellt i rådet. Förslaget behandlades vid RIF-rådet den 12 juni 2007. Förslaget innehöll tidigare ett obligatoriskt krav på individuella uppehållstillstånd för alla minderåriga oavsett deras ålder, med tillägget att barn under 6 år undantas kravet på fingeravtryck. Detta har inte kunnat accepteras av alla medlemsstater. Därför har ordförandeskapet i september 2007 presenterat ett kompromissförslag som inte längre innehåller detta krav. Istället får kommissionen i uppdrag att genomföra en studie huruvida principen om ”en individ – ett dokument” ska bli obligatorisk på sikt.

Svensk ståndpunkt

Sverige är positivt inställt till förslaget om att ändra förordning 1030/2002 om ett enhetligt format för uppehållstillstånd för tredjelandsmedborgare. Införandet av biometri i uppehållstillstånd kommer att skapa en tillförlitligare koppling mellan innehavaren och det enhetligt utformade uppehållstillståndet. Sverige önskar att förordningen snarast kan antas och stödjer därför ordförandeskapets kompromissförslag.

5. "Europadag mot dödsstraff" (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Anta en gemensam förklaring om inrättande av en Europadag mot dödsstraff, som ska hållas den 10 oktober varje år. Förklaringen ska antas tillsammans med Europarådet.

Bakgrund

Kommissionen har föreslagit införandet av en europeisk dag mot dödsstraff. Förklaringen ska tillkännages av EU och Europarådet gemensamt. Europadagen mot dödsstraff ska sammanfalla med högtidlighållandet av världsdagen mot dödsstraff, vilken ägt rum den 10 oktober varje år sedan 2003 på initiativ av olika NGO.

EU har engagerat sig aktivt för avskaffandet av dödsstraff i hela världen, särskilt efter antagandet 1998 av EU:s riktlinjer i fråga om dödsstraff. Alla EU:s medlemsstater har avskaffat dödsstraffet och avskaffandet av dödsstraffet är ett villkor som måste uppfyllas av en stat som vill bli medlem i EU. Europaparlamentet har begärt att dödsstraffet ska avskaffas i hela världen. I slutförklaringen från tredje världskongressen mot dödsstraffet som hölls i Paris den 1–3 februari 2007, finns en uppmaning till EU att göra den 10 oktober till den officiella dagen för avskaffande av dödsstraffet i hela världen. Europaparlamentets talmanskonferens har godkänt utkastet till förklaring.

EU:s ORDF Portugal kommer att uppmärksamma införandet av en Europadag mot dödsstraff genom att arrangera en internationell konferens i Lissabon den 9 oktober 2007, precis 140 år efter det att dödsstraffet avskaffades i Portugal som första land i världen.

Trots att 129 länder har avskaffat dödsstraffet i lag eller i praktiken avrättades under 2006 enligt vissa uppgifter åtminstone 1 591 människor i 25 länder och minst 3 861 människor dömdes till döden i 55 länder.

På rådets möte (allmänna frågor och yttre förbindelser) i juni beslutades att EU ska driva en resolution om dödsstraffets avskaffande i generalförsamlingens tredje utskott. EU har tidigare, 1994 och 1999 utan framgång sökt driva resolutioner mot dödsstraffet i generalförsamlingen. En förlorad resolution vore ett allvarligt bakslag och kan få motsatt verkan – d.v.s. uttryckligen legitimera dödsstraffet. Således måste arbetet med att ta fram och presentera en resolution drivas med stor lyhördhet och principbeslutet att driva en resolution måste kunna omprövas långt in på hösten.

Sverige har ratificerat bl.a. följande internationella instrument som innehåller förbud mot dödstraff: andra tilläggsprotokollet till konventionen om de medborgerliga och de politiska rättigheterna som förbjuder dödsstraffet men ger stater som skrivit under konventionen

möjlighet att reservera sig för dödsstraffet i krigstid, sjätte tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna som förbjuder dödsstraffet i fredstid, trettonde tilläggsprotokollet till den europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna som förbjuder dödsstraffet under alla omständigheter.

Tidigare behandling i EU-nämnden: Nej

Svensk ståndpunkt

Sverige ställer sig bakom förklaringen.

Dokument bifogas.

6. Ändring av bestämmelser i domstolens stadga i syfte att skyndsamt införa ett förfarande för förhandsavgörande

– Presentation (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Presentation av förslag till rådsbeslut.

Bakgrund

Inrättandet av ett nytt förfarande för brådskande mål om förhandsavgörande som rör området med frihet, säkerhet och rättvisa anses av domstolen samt Sverige och många andra medlemsstater som en förutsättning för att, i enlighet med artikel 67.2 i EG-fördraget, slopa begränsningarna i EG-domstolens behörighet på detta område. Det nu gällande förfarandet för skyndsamt handläggning i artikel 104a i rättegångsreglerna lämpar sig nämligen inte för att på ett tillfredsställande sätt handlägga ett stort antal begäran om förhandsavgörande som rör exempelvis visering, asyl och invandring eller civil- och straffrättsligt samarbete.

Domstolen har nu i enlighet med rådets uppmaning i skrivelse av den 20 april 2007 lämnat ett formellt förslag till ett sådant förfarande. Förslaget föranleder ändringar i både domstolens stadga och dess rättegångsregler. Det har ännu inte behandlats i rådsarbetsgruppen för domstolen.

Se vidare i bifogad promemoria.

7. Stärkande av principen om ömsesidigt erkännande

- Rambeslut om en europeisk övervakningsorder (R)

– Riktlinjedebatt

(Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Riktlinjedebatt i syfte att nå överenskommelse om en allmän inriktning för det fortsatta arbetet med rambeslutet. Vidare förväntas medlemsstaterna att ge rådet i uppdrag att omarbeta förslaget till rambeslut med utgångspunkt i de givna riktlinjerna.

Bakgrund

Kommissionen lade i augusti 2006 fram ett förslag till rambeslut om en europeisk övervakningsorder. Syftet med rambeslutet är att EU-medborgare eller personer med hemvist i annat EU-land inte i lika stor utsträckning som i dag ska sitta häktade i rättegångslandet i avvaktan på rättegång, utan kunna återvända till sitt hemland och där övervakas. Förslaget innebär vidare att den misstänkte – förutom att han eller hon har en skyldighet att hålla sig tillgänglig för att motta kallelser till rättegång och att närvara vid rättegång – kan åläggas vissa skyldigheter i anslutning till verkställigheten i hemviststaten, t.ex. förbud mot vistelse på vissa platser, anmälningsplikt till en viss myndighet, inlämnande av pass och andra resedokument (reseförbud) och arbetsplikt.

Svensk ståndpunkt

Sverige är fortsatt positivt till ett nytt instrument på området och till syftet bakom detsamma och kan stödja de av ordförandeskapet presenterade riktlinjerna.

Se vidare i bifogad promemoria.

- Rambeslut om erkännande och övervakning av villkorliga och alternativa påföljder

– Framstegsrapport

(Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Information om de fortsatta förhandlingarna samt att nya förslag från ORDF kommer att diskuteras vid rådsarbetsgruppens nästa möte den 19-20 september 2007. ORDF kommer också att nämna att frågan om behöriga myndigheter eventuellt kommer att lyftas senare under hösten.

Bakgrund

Tyskland och Frankrike presenterade i januari 2007 förslag till ett rambeslut om erkännande och övervakning av uppskjutna, alternativa och villkorliga påföljder mellan medlemsstaterna. Förslaget syftar till att förbättra samarbetet mellan medlemsstaterna i de fall en person dömts till en icke frihetsberövande påföljd i en medlemsstat men har sin hemvist i en annan medlemsstat. För närvarande finns inget fungerande samarbete inom det här området mellan medlemsstaterna.

Förhandlingar om förslaget inleddes i februari 2007. Medlemsstaterna är positiva till att samarbetet utvidgas till detta område men många medlemsstater ser problem med de lösningar som föreslås i rambeslutet eftersom systemen för icke frihetsberövande påföljder är mycket olika inom unionen. Vid RIF-rådets möte i juni 2007 nåddes samsyn, ”common understanding”, kring vissa av rambeslutets centrala frågor.

Se vidare i bifogad promemoria.

8. Övriga frågor

-

GEMENSAMMA KOMMITTÉN PÅ MINISTERNIVÅ**1. Godkännande av den preliminära dagordningen**

Se bifogad preliminär dagordning, bilaga 1.

2. SISone4ALL: lägesrapport (Sr Ask)*Avsikten med behandlingen i rådet*

Lägesrapport från ordförandeskapet om SISone4all-projektet.

Något dokument har inte presenterats inför rådsmötet.

Bakgrund

Utvecklingen av den nya generationen av Schengens informationssystem (SIS), kallat SIS II, har drabbats av förseningar. Först under framtagandet av de rättsliga instrument som skall reglera systemet och sedan under den tekniska utvecklingen. För att inte förseningarna med

SIS II skall hindra de nya medlemsstaternas¹ anslutning till SIS har ett förslag till interimistisk lösning presenterats av Portugal och godtagits av rådet. Den interimistiska lösningen bär projektnamnet "SISone4all" och innebär kortfattat att en modifiering görs av det befintliga SIS.

SISone4ALL-projektet har hittills hållit sin tidtabell vilket innebär att datasystemet var driftklart i de nya staterna den 1 september 2007. Vad som nu vidtar är slututvärderingar av de nya staternas Schengenförberedelser vilka genomförs av Schengens utvärderingsgrupp. Om respektive medlemsstats Schengenförberedelser godkänns enhälligt av rådet i november kommer, enligt nu gällande tidsplan, kontrollen vid gräns mellan de nya nio nya staterna och nuvarande Schengenstater kunna upphöra i december 2007 (land- och sjögräns) respektive mars 2008 (luftgräns).

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 1 december 2006, 13 februari 2007, 8 juni 2007.

3. SIS II: lägesrapport (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport från kommissionen om SIS II-projektet.

Något dokument har inte presenterats inför rådsmötet.

Bakgrund

Den tekniska utvecklingen av den andra generationen av Schengens informationssystem (SIS II) pågår under kommissionens ledning. Parallellt med detta har förhandlingar om tre rättsakter rörande SIS II förts och avslutats (förordning respektive radsbeslut om SIS II samt en förordning om fordonsmyndigheters tillgång till SIS II).

Enligt nuvarande tidtabellen skall SIS II vara färdigställt till december 2008.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: Senast den 13 februari, 13 april, 8 juni 2007.

4. Nätverk: lägesrapport (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet

Lägesrapport från radssekretariatet och kommissionen om den pågående upphandlingen av nätverk för SIS.

¹ Med nya medlemsstater avses de länder som blev EU-medlemmar 2004, med undantag av Cypern som valt att vänta med sin anslutning till Schengen.

Något dokument har inte presenterats inför rådsmötet.

Bakgrund

Ämnet gäller en pågående upphandling av nätverk som skall användas för Schengens informationssystem, för kontakten mellan Schengenstaternas Sirenekontor och för VISION² samt en reservplan för det fall upphandlingen skulle misslyckas.

Det nuvarande SIS-systemet drivs på ett nätverk kallat SISNET. Rådet ansvarar för driften av nätverket på uppdrag av medlemsstaterna. När SIS II skall driftsättas kommer det ske på ett nytt nätverk kallat S-TESTA. Förseningen av SIS II projektet har inneburit att kontraktstiden för SISNET löper ut innan SIS II kan tas i drift. Enligt nuvarande tidsplan är glappet, i vilket ett upphandlat nätverk saknas, ca 1 månad (mellan november -08 och december 08). För att SIS-systemet skall kunna användas även under denna tid har en ny upphandling påbörjats för att förlänga driften av SISNET under perioden.

Parallellt med upphandlingen har rådet tagit fram ett förslag till reservplan för det fall att upphandlingen av ett förlängt SISNET skulle misslyckas. Detta förslag har diskuterats men frågan har ännu inte beretts klart på rådsarbetsgruppsnivå.

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: -

5. Frontex

a) Aktuell situation vid den södra sjögränsen

- (ev.) rådsslutsatser

(Sr Billström)

Avsikten med behandlingen i rådet

Antagande av rådsslutsatser om situationen vid EU:s Södra sjögräns.

Något dokument har ännu inte presenterats inför rådsmötet.

Bakgrund

Malta har på grund av sitt geografiska läge och landets relativa litenhet ett stort ansvar för såväl gränskontroll av stora områden till sjöss som omhändertagande av personer som påträffas vid räddningsinsatser till sjöss. Landet har försökt få gehör för olika förslag om ansvarsfördelning mellan medlemsstaterna när det gäller ansvaret för de immigranter från Afrika som påträffas till sjöss på väg mot EU:s södra medlemsstater. Vid RIF-rådet den 12 juni gjorde Malta ett förnyat försök och presenterade ett förslag om ansvarsfördelning inom EU. Diskussioner följde som nu

² Det europeiska kontaktnätverket för konsultationer som föregår utfärdande av viseringar.

har lett till att ordförandeskapet lagt fram ett utkast till förslag om rådslutsatser som förväntas bli antagna på RIF-rådet den 18 september

Svensk ståndpunkt

För Sveriges del är frågan om kontroll av EU:s yttre gränser och Frontex samordning av operationer på Medelhavet viktig. Sverige kommer även i fortsättningen bevaka att internationella konventioner följs och att tillgången till möjligheterna att söka asyl värnas.

Sverige kan generellt ställa sig bakom innehållet i slutsatserna.

Se bifogad promemoria.

b) Rapport om utvecklingen av Europeiskt nätverk för kustbevakning och användandet av tekniska instrument ("verktygslådan") (artikel 7 i Frontexförordningen)
(Sr Ask)

c) Genomförande av förordningen om inrättande av en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatsenheter
(Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet (b och c)
Information om de rubricerade punkterna.

Några dokument har inte presenterats inför rådsmötet.

Bakgrund (b och c)

Frågorna har behandlats vid samråd med EU-nämnden senast inför RIF-rådets möte den 19-20 april 2007.

Allt fler människor har de senaste åren sökt sig från framför allt Afrika till Europa. Under år 2006 begav sig cirka 30.000 människor från Nordafrika till främst Kanarieöarna, Italien och Malta. Denna masstillströmning har skapat en mycket ansträngd situation, inte minst i medlemsstaterna vid Medelhavet. Migranterna reser ofta i mycket små sjöodugliga båtar och enligt uppgift drunknade under förra året ungefär 6000 personer på vägen. Det rådande läget har föranlett aktiviteter i såväl kommissionen och rådet som vid Frontex.

Frontex har för år 2007 planerat ett tiotal gemensamma operationer vid sjögränserna och fokus ligger på Medelhavet. Exempel på sådana är operation Nautilus mellan Italien/Malta och Libyen/Tunisien, operation Poseidon i Egeiska havet och operation Hera mellan Kanarieöarna och Senegal/Mauretanien. Medlemsstaternas deltagande i gemensamma operationer är frivilligt och svensk polis har under sommaren 2007 valt att bidra med två poliser i ovan nämnda operation Hera.

b) Rapport om utvecklingen av Europeiskt nätverk för kustbevakning och användandet av tekniska instrument (verktygslådan)

Frontex presenterade i juli 2006 en studie i vilken man framhöll behovet av ett permanent kustbevakningsnätverk för unionens södra gränser. Medlemsstaterna skulle kunna samordna sina övervakningsscheman, förena sina resurser samt utbyta strategisk och taktisk information i realtid. Nätverket borde inrättas och förvaltas av Frontex tillsammans med medlemsstaterna i regionen.

I slutsatserna från Europeiska rådets möte den 14-15 december 2006 uppmanades Frontex tillsammans med medlemsstaterna i regionen att snarast möjligt inrätta ett sådant kustbevakningsnätverk för de södra yttre gränserna. Frontex har under våren 2007 samordnat medlemsstaternas förberedelser och nätverket har under sommaren påbörjat sitt operativa arbete.

Enligt artikel 7 i förordningen 2007/2004/EG om inrättande av den europeiska gränsbyrån (Frontex) ska byrån föra en central förteckning över den tekniska gränskontrollutrustning som medlemsstaterna på frivillig basis och på begäran av en annan medlemsstat är villiga att ställa till den medlemsstatens förfogande under en begränsad period på grundval av en behovs- och riskanalys som genomförts av byrån.

Rikspolisstyrelsen har i samarbete med Kustbevakningen och Tullverket genomfört en initial inventering av den utrustning som kan komma i fråga. Resultatet är att myndigheterna besitter en del av den utrustning som efterfrågas, men att denna i princip behövs nationellt i den dagliga verksamheten. Situationen kommer dock att ändras något under det kommande året, när våra grannländer runt Östersjön blir fullvärdiga medlemmar i Schengensamarbetet och vi därmed kan avveckla gränskontrollen inte minst i en del hamnar.

Medlemsstaternas bidrag fastställs i särskilda avtal. I nuläget har nio medlemsstater tecknat sådana avtal med Frontex, men Sverige är inte bland dessa. Registret omfattar nu bland annat 37 fartyg, 14 helikoptrar och sju flygplan.

c) Genomförandet av förordningen om inrättande av en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatsenheter

Förordningen om inrättande av en mekanism för upprättande av snabba gränsinsatsenheter (RABIT) antogs den 11 juli 2007. Frontex styrelse har sedan dess diskuterat storleken på den personalpool som behövs och kommit fram till att den kan variera mellan 500-600 tjänstemän. Styrelsen har ännu inte diskuterat hur många tjänstemän varje medlemsstat ska bidra med, men Sverige har meddelat Frontex att våra

gränskontrollerande myndigheter är beredda att utse 20 personer, varav Frontex får ianspråkta maximalt fem personer vid samma tillfälle.

6. Rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1030/2002 om en enhetlig utformning av uppehållstillstånd för medborgare i tredjeland (Sr Billström)

Se ovan under RIF dagordningspunkt 4.

7. Förslag till rådets rambeslut om skydd av personuppgifter som behandlas inom ramen för polissamarbete och straffrättsligt samarbete

– Diskussion om vissa frågor (Sr Ask)

Avsikten med behandlingen i rådet
Diskussion om vissa frågor.

Bakgrund

För närvarande finns inget sammanhållet instrument för dataskyddsbestämmelser gällande EU:s brottsbekämpande och straffrättsliga samarbete (tredje pelaren). Inom första pelaren styrs skyddet av personuppgifter av dataskyddsdirektivet men detta är inte tillämpligt inom tredje pelaren. I Haagprogrammet för stärkt frihet, säkerhet och rättvisa i Europeiska unionen, som antogs av Europeiska rådet den 4 november 2004, uppmanas kommissionen att lägga fram förslag till lämpliga garantier och effektiva rättsmedel för överföring av personuppgifter.

Rambeslutet presenterades i oktober 2005 och förhandlingarna inleddes på allvar under våren 2006. Syftet med kommissionens förslag till rambeslut är att säkerställa skyddet av personuppgifter som behandlas inom ramen för det brottsbekämpande och straffrättsliga samarbetet i EU. Flera medlemsstater, däribland Sverige, har under förhandlingarnas gång efterfrågat ett enklare och mer övergripande instrument och ifrågasatt den höga detaljeringsgraden i kommissionens förslag.

Det tyska ordförandeskapet sökte och fick i januari 2007 stöd för att kraftigt omarbeta förslaget till rambeslut. Ett reviderat förslag distribuerades i mars 2007 och en första läsning på arbetsgruppsnivå har nyligen genomförts.

Det portugisiska ordförandeskapet har identifierat två frågor som man hittills inte kunnat nå enighet kring. Frågorna bör diskuteras redan vid detta rådsmöte för att förhandlingarna senare ska kunna gå vidare med resterande delar av förslaget. Frågorna är:

- 1) Tillämpningsområdet och
- 2) Möjligheten att överföra uppgifter till tredje land.

Svensk ståndpunkt

Se bifogad promemoria.

8. Övriga frågor

-

(R): Rättsakt

* * *